

Kpl 7,

Tasavalta vai kuningaskunta?

S.70-73

Suomen kansallispäivä

Suurimmalla osalla maailman valtioista kansallispäivä on itsenäisyyspäivä, koska ne ovat itsenäistyneet jostakin, yleensä suuremmasta valtiosta.

Poikkeuksiakin on:

- Kiinan kansallispäivä on Kiinan sisällissodan muistopäivä.
- Saksassa kansallispäivä on Saksan yhdistymisen päivä.
- Italiassa juhlitaan maan tasavaltaistumisen päivää.
- Isossa-Britanniassa virallista itsenäisyys- tai kansallispäivää ei ole.

Suomen itsenäistymisen vuodeksi voisi nimetä ainakin vuodet 1917, 1918 tai 1919.

Itsenäistyikö Suomi vuonna 1917?

Näkökulmia puolesta:

- Eduskunta julistautui Suomen korkeimman hallitusvallan haltijaksi 15.11.1917.
- Senaatin puheenjohtaja esitti julistuksen Suomen itsenäisyydestä 4.12.1917.
- Eduskunta äänesti 6.12.1917 Suomen itsenäisyysjulistuksen puolesta äänin 100-88.
- Neuvosto-Venäjä tunnusti Suomen itsenäisyyden 31.12.1917.

Näkökulmia vastaan:

- Suomessa oli venäläisiä joukkoja vielä vuonna 1917.
- Neuvosto-Venäjän tunnustus voidaan katsoa vain välitavoitteeksi Venäjän vallankumousten keskellä. Tarkoitus oli, että Suomesta tulisi osa kommunistista yhteisvaltiota.

Itsenäistykö Suomi vuonna 1918?

Näkökulmia puolesta:

- Venäläiset sotilaat poistuivat Suomesta vasta vuonna 1918.
- Joidenkin valtioiden kansallispäivä on itsenäisyyttä seuranneen sisällissodan päättymispäivä.
- Sisällissodan valkoinen puoli näki sodan vapaussotana, joten sodan päätöstä voitaisiin pitää itsenäisyyspäivänä.
- Monet tärkeät valtiot tunnustivat Suomen vuonna 1918.

Näkökulmia vastaan:

- Suomi kävi sisällissodan ja oli sen jälkeen vielä tiukasti sidoksissa Saksaan.
- Suomen kuninkaaksi valittu Friedrich Karl kieltäytyi lopullisesti kuninkuudesta 14.12.1918.

Itsenäistyykö Suomi vuonna 1919?

Näkökulmia puolesta:

- Ensimmäiset itsenäisen Suomen eduskuntavaalit järjestettiin maaliskuussa 1919.
- Vuoden 1919 hallitusmuodoksi kutsuttu valtalaki hyväksyttiin 17.7.1919, ja se oli Suomen ensimmäinen varsinainen perustuslaki.
- Eduskunta valitsi K. J. Ståhlbergin Suomen ensimmäiseksi presidentiksi 25.7.1919.

Näkökulmia vastaan:

- Suomessa oli olemassa toimiva lainsäädäntö jo ennen vuotta 1919.
- Eduskunta toimi jo ennen vuotta 1919.

Dokumentti B

Sitten kun Eduskunta on valinnut Kuninkaan ilmoitetaan vaalista asianomaiselle ruhtinaalle ja pyydetään häntä rupeamaan Suomen hallitsijaksi. [– –] Samalla saa Suomen Berliinissä oleva lähetystö toimeksi ilmoittaa Eduskunnan päätöksen diplomaattista tietä Saksan hallitukselle.

Ote ulkoministeriön ohjeesta 27.9.1918

Dokumentti A

Sen johdosta, että hallitus on tehnyt eduskunnalle esityksen uudeksi hallitusmuodoksi, joka on rakennettu sille pohjalle, että Suomi on riippumaton tasavalta, Eduskunta korkeimman valtiovallan haltijana päättää puolestaan hyväksyä tämän periaatteen – –.

Ote Suomen itsenäisyysjulistuksesta 6.12.1917

Tarkastele dokumentteja Suomen hallitusmuodosta.

Mikä ristiriita dokumenttien välillä on?

Mitkä vuoden 1918 tapahtumat Suomessa selittävät ristiriitaa?

Näkökulmia tehtäviin

1. Mikä ristiriita dokumenttien välillä on?

- Dokumentissa A Suomi on riippumaton tasavalta, dokumentissa B Suomen hallitsijakysymyksessä lähestytään Saksan hallitusta.
- Lisäksi dokumentissa A korkein valta on eduskunnalla, dokumentissa B kerrotaan Suomen hallitsijasta. Nämä eivät ole suoraan ristiriidassa keskenään, ellei oleteta hallitsijalle tulevan sellaista korkeinta valtaa, mikä kuului ennen eduskunnalle.

2. Mitkä vuoden 1918 tapahtumat Suomessa selittävät ristiriitaa?

- Suomen sisällissota käytiin vuonna 1918. Saksan tärkeä rooli selittää monarkismia: saksalaiset joukot auttoivat sodan voittaneita valkoisia, minkä lisäksi valkoisten sotajoukkojen runkona toimivat Saksassa koulutetut jääkärit.

Tehtäviä

Lue kpl 7, Tasavalta vai kuningaskunta,
s.70-73

Tee tehtävät 1, 2, 5, s.73